

Välismaalaste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus (rändemenetluste tõhustamine)

§ 1. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse tekstis asendatakse sõnad „elamislubade ja töөлubade register“ sõnadega „elamislubade register“ vastavas käändes;

2) paragrahv 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 6. Püsivalt Eestis elamine

Püsivalt Eestis elamine käesoleva seaduse tähenduses on välismaalase Eestis viibimine Eesti elamisloa või elamisõiguse alusel, kui tema peamine elukoht on Eestis.“;

3) paragrahvi 29 lõikest 4 ja § 30 lõikest 1 jäetakse välja sõna „, vene“;

4) paragrahvi 40² lõikest 1 jäetakse välja sõnad „käesolevas paragrahvis“;

5) paragrahvi 43 täiendatakse lõikega 3³ järgmises sõnastuses:

„(3³) Eestis sündinud alaealise lapse Eestis viibimise seaduslik alus on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud seaduslik alus, kui tema vanem viibis lapse sünni ajal Eestis seaduslikult.“;

6) paragrahvi 44 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Käesoleva seaduse § 43 lõikes 3³ nimetatud juhul võib Eestis sündinud alaealine laps Eestis viibida, kuni tema vanemal on Eestis kehtiv ajutise viibimise alus.“;

7) paragrahvi 62² lõikes 3 asendatakse sõna „vanem“ sõnaga „üksikvanem“;

8) paragrahvi 65 lõike 2 punktis 6, § 210² lõike 1 punktis 2 ja § 224 lõike 1 punktis 5 asendatakse sõna „ja“ semikooloniga;

9) paragrahvi 91¹ täiendatakse lõigetega 1² ja 1³ järgmises sõnastuses:

„(1²) Politsei- ja Piirivalveametis võib pikaajalist viisat taotleda Eestis viibivale alaealisele lapsele, kes on Eestis sündinud, kui tema vanem viibis lapse sünni ajal Eestis seaduslikult.“;

(1³) Politsei- ja Piirivalveametis võib pikaajalist viisat taotleda ebaseaduslikult riigis viibiv välismaalane, kellel puudub mõjuval põhjusel võimalus esitada pikaajalise viisa taotlus Eesti välisesindusele, välja arvatud juhul, kui tema lahkumiskohustus kuulub sundtäitmisele.“;

10) paragrahvi 102 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Viisaregistri pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses või määruses sätestatud ülesande täitmisel viisataotluse, viibimisaaja pikendamise või ennetähtaegse lõpetamise ja viisa tühistamise, kehtetuks tunnistamise või kooskõlastamise kohta ning sellises menetluses antud haldusakti ja sooritatud toimingu kohta järgmisi andmeid:

- 1) välismaalase üldandmed;
- 2) välismaalase isanimi, sünnikoht ja isikut tõendava dokumendi andmed;
- 3) välismaalase biomeetrilised andmed;
- 4) välismaalase perekonnaseisuandmed;
- 5) välismaalase hariduse ja õppimise andmed;
- 6) välismaalase töötamise ja ettevõtluse andmed;
- 7) välismaalase esindaja esindusõiguse andmed;
- 8) viisa liik, sihtriigi andmed, sihtriigis kavandatava viibimise või transiidi andmed ja sissesõiduluba andmed;
- 9) viimase viie aasta jooksul antud viisa ja elamisloa andmed;
- 10) Eestis ja teises Schengeni konventsiooni liikmesriigis varasema viibimise andmed;
- 11) elukohariiki tagasipöördumise loa andmed;
- 12) majutuskoha, reisi- ja elamiskulude katmise andmed;
- 13) külastatava isiku üldandmed;
- 14) välismaalase Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanikust perekonnaliikme üldandmed ja seos välismaalasega;
- 15) menetlustoimingute andmed ning otsuse ja selle vaidlustamise andmed.“;

11) paragrahvi 102 lõigetes 3¹–5 ja 10 asendatakse sõna „andmekogu“ sõnaga „viisaregister“ vastavas käändes;

12) paragrahvi 102 lõige 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(8) Viisaregistri vastutav töötleja on Politsei- ja Piirivalveamet. Viisaregistri andmete vastutavad töötajad on käesolevas seaduses sätestatud pädevuse piires Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ning Välisministeerium.“;

13) paragrahvi 102 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Viisaregistri põhimääruses sätestatakse viisaregistri pidamise kord, sealhulgas:

- 1) andmeandjad;
- 2) täpne andmekoosseis;
- 3) andmekogudevaheline andmevahetus;
- 4) vastutava töötleja ülesanded;
- 5) volitatud töötleja ja tema ülesanded;
- 6) andmete juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 7) muud korralduslikud küsimused.“;

14) paragrahvi 102 täiendatakse lõikega 9¹ järgmises sõnastuses:

„(9¹) Viisaregistri andmeid säilitatakse kõige kauem 60 aastat. Andmetele võib sätestada lühema säilitustähtaja viisaregistri põhimääruses.“;

15) paragrahvi 105 lõikes 3 ning § 181 lõike 2 punktis 2 ja lõikes 3 asendatakse sõnad „Eestis registreeritud“ sõnadega „Eesti äriregistreeritud“;

16) paragrahvi 106 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti, võib lühiajaliselt Eestis töötada välismaalane:

- 1) kelle töötamine on enne tööle asumist registreeritud Politsei- ja Piirivalveametis ning
- 2) kellele on käesoleva seaduse alusel antud pikaajaline viisa.“;

17) paragrahvi 106 lõike 1¹ punktis 2, lõike 4 sissejuhatavas lauseosas ja lõikes 5, § 181 lõike 5 sissejuhatavas lauseosas ning lõigetes 5¹ ja 7 ning § 192 lõike 2¹ punktis 1 asendatakse sõnad „Eestis registreeritud“ sõnadega „kantud Eesti äriregistreeritud“;

18) paragrahvi 106 lõiget 1¹ täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) tööandjal on vahetult enne lühiajalise Eestis töötamise registreerimise taotluse esitamist vähemalt järjestikuse kuue kuu jooksul olnud tegelik majandustegevus Eestis.“;

19) paragrahvi 106 lõige 1⁷ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1⁷) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud pikaajalise viisa nõuet ning lõike 1¹ punkte 3 ja 4 ei kohaldata, kui välismaalane asub tööle:

- 1) õpetaja, akadeemilise töötaja või teadlasena Eesti õigusaktidele vastavas õppeasutuses või teadus- ja arendusasutuses või
- 2) noorsootöötajana.“;

20) paragrahvi 106 täiendatakse lõigetega 1⁸ ja 1⁹ järgmises sõnastuses:

„(1⁸) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud pikaajalise viisa nõuet ei kohaldata, kui välismaalane asub tööle:

- 1) tippspetsialistina või
- 2) iduettevõttes.

(1⁹) Käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punkte 2 ja 4 ei kohaldata, kui välismaalane on lähetatud töötaja Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse tähenduses.“;

21) paragrahvi 106 lõigetes 3 ja 11, § 140 lõike 2 punktis 5, § 176 lõikes 2, § 177 lõigetes 1–1² ning § 181 lõike 1 punktis 8 ja lõikes 4 asendatakse sõnad „Eestis registreeritud“ sõnadega „Eesti äriregistreeritud kantud“;

22) paragrahvi 106 lõiked 7 ja 8 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatule registreerida juhul, kui välismaalane teeb renditööd töölepingu seaduse § 6 lõike 5 tähenduses (edaspidi *renditöö*), välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 10, 11 või 13 nimetatud juhul.“

(8) Renditöö võib registreerida lühiajalise Eestis töötamisena, kui:

- 1) tööandja on kantud Eesti äriregistrisse või on teises Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis registreeritud äriühing;
- 2) tööandja tegeleb renditöö vahendamisega;
- 3) tööandjal on vahetult enne lühiajalise Eestis töötamise registreerimise taotluse esitamist vähemalt järjestikuse 18 kuu jooksul olnud tegelik majandustegevus Eestis või teises Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis.“;

23) paragrahvi 106 lõiked 8¹ ja 9 tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahvi 106 lõikes 18 asendatakse tekstiosa „lõikes 1¹ sätestatud“ tekstiosaga „lõike 1 punktis 2 sätestatud pikaajalise viisa nõuet ja lõiget 1¹“;

25) paragrahv 106¹ ja § 107 lõike 1² punkt 13 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 107¹ lõike 1 sissejuhata v lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui tööandja on esitanud Politsei- ja Piirivalveametile välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise taotluse, on välismaalase lühiajaline Eestis töötamine seaduslik kuni taotluse kohta otsuse tegemiseni järgmistel juhtudel:“;

27) paragrahvi 108 lõike 1 punktis 8 asendatakse sõna „, või“ semikooloniga;

28) paragrahvi 108 lõike 1 punkti 9 täiendatakse pärast sõna „dokumente“ sõnaga „,või“;

29) paragrahvi 108 lõiget 1 täiendatakse punktiga 10 järgmises sõnastuses:

„10) töötamise registreerimine taotletud alusel, töökohal või tegevusalal on käesoleva seaduse § 110 lõike 4 alusel peatatud.“;

30) paragrahvi 110 lõiget 1² täiendatakse pärast sõna „iduettevõtte“ sõnadega „,või kasvuettevõtte“;

31) paragrahvi 110 täiendatakse lõigetega 4–6 järgmises sõnastuses:

„(4) Vabariigi Valitsus võib määrusega peatada lühiajalise Eestis töötamise registreerimise töötamise aluse, töökoha või tegevusala järgi, kui see on avaliku korra või riigi julgeoleku tagamise vajadust arvestades põhjendatud.

(5) Ettepaneku peatada käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel lühiajalise Eestis töötamise registreerimine teeb valdkonna eest vastutav minister.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel antava määruse eelnõu kooskõlastatakse Riigikogu põhiseaduskomisjoniga.“;

32) paragrahvi 111 pealkirjas asendatakse sõna „Lühiajalise“ sõnadega „Välismaalase lühiajalise“;

33) paragrahvi 111 lõiget 1 täiendatakse pärast sõnu „registreerimise andmekogu“ sõnadega „(edaspidi käesolevas paragrahvis *andmekogu*)“;

34) paragrahvi 111 lõikes 2 asendatakse sõnad „Välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu“ sõnaga „Andmekogu“;

35) paragrahvi 111 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Andmekogu pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses või määruses sätestatud ülesande täitmisel välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise taotluse või kehtetuks tunnistamise kohta ning sellises menetluses antud haldusakti ja sooritatud toimingu kohta järgmisi andmeid:

- 1) välismaalase üldandmed;
- 2) välismaalase sünnikoht, isikut tõendava dokumendi andmed ja riskiprofiili andmed;
- 3) välismaalase biomeetrilised andmed;
- 4) välismaalase viisa, elamisloa, elamisõiguse või muud staatusega seotud andmed;
- 5) välismaalase usulise kuuluvuse andmed, kui ta asub tööle vaimuliku, nunna või mungana;
- 6) üldandmed ja riskiprofiili andmed tööandja või muu isiku kohta, kelle juurde välismaalane tuleb;
- 7) menetlustoimingu andmed ning otsuse ja selle vaidlustamise andmed.“;

36) paragrahvi 111 lõikest 4¹ jäetakse välja sõnad „ning volitatud töötaja määratakse andmekogu põhimääruses“;

37) paragrahvi 111 lõige 4² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4²) Andmekogu põhimääruses sätestatakse andmekogu pidamise kord, sealhulgas:

- 1) andmeandjad;
- 2) täpne andmekoosseis;
- 3) andmekogudevaheline andmevahetus;
- 4) vastutava töötaja ülesanded;
- 5) volitatud töötaja ja tema ülesanded;
- 6) andmete juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 7) muud korralduslikud küsimused.“;

38) paragrahvi 111 täiendatakse lõikega 4⁴ järgmises sõnastuses:

„(4⁴) Andmekogu andmeid säilitatakse kõige kauem 25 aastat. Andmete võib sätestada lühema säilitustähtaja andmekogu põhimääruses.“;

39) paragrahvi 124 lõike 2 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) välismaalane töötab või on töötanud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses või muus jõustruktuuris või on seotud või on olnud seotud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuse või muu jõustruktuuriga;“;

40) paragrahvi 124 lõiget 2 täiendatakse punktiga 11¹ järgmises sõnastuses:

„11¹) on põhjendatud alus arvata, et välismaalane töötab või on töötanud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses või muus jõustruktuuris või on seotud või on olnud seotud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuse või muu jõustruktuuriga;“;

41) paragrahvi 124 lõike 3 esimeses lauses asendatakse arvud „1–4, 6“ arvudega „1–6“;

42) paragrahvi 125 lõike 1 punkt 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„7) välismaalane on töötanud või on põhjendatud alus arvata, et ta on töötanud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses või muus jõustruktuuris või on olnud seotud või on põhjendatud alus arvata, et ta on olnud seotud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuse või muu jõustruktuuriga ja tema vanus, auaste või muu asjaolu välistab tema kutsumise välisriigi luure- või julgeolekuteenistusse, relvajõududesse või muusse jõustruktuuri.“;

43) paragrahvi 163 tekst loetakse lõikeks 1 ning paragrahvi täiendatakse lõigetega 2 ja 3 järgmises sõnastuses:

„(2) Õppeasutus või üliõpilasorganisatsioon ei pea esitama kutses andmeid, mille ta on kandnud Eesti hariduse infosüsteemi.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium esitab Politsei- ja Piirivalveametile päringu peale andmed välismaalase Eestis õppimise kohta, milleks taotletakse tähtjalist elamisluba.“;

44) paragrahvi 176 pealkirja täiendatakse pärast sõna „eesmärk“ sõnadega „ja andmise lisatingimused“;

45) paragrahvi 176 täiendatakse lõigetega 3–5 järgmises sõnastuses:

„(3) Tööandjal, kelle juures töötamiseks tähtjalist elamisluba taotletakse, peab olema vahetult enne elamisloa taotluse esitamist vähemalt järjestikuse 12 kuu jooksul olnud tegelik majandustegevus Eestis.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud Eesti äriregistrisse kandmise nõuet ja lõikes 3 sätestatud tegeliku majandustegevuse nõuet ei kohaldata, kui välismaalane on lähetatud töötaja Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse tähenduses.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tegeliku majandustegevuse nõuet ei kohaldata, kui välismaalane asub tööle:

1) õpetaja, akadeemilise töötaja või teadlasena Eesti õigusaktidele vastavas õppeasutuses või teadus- ja arendusasutuses või

2) noorsootöötajana.“;

46) paragrahvi 176¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Tähtjalise elamisloa töötamiseks renditöötajana võib anda, kui:

1) tööandja on kandnud Eesti äriregistrisse või on teises Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis registreeritud äriühing;

2) tööandja tegeleb renditöö vahendamiseiga;

3) tööandjal on vahetult enne tähtjalise elamisloa taotluse esitamist vähemalt järjestikuse 18 kuu jooksul olnud tegelik majandustegevus Eestis või teises Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigis.“;

47) paragrahvi 176¹ lõiked 2¹ ja 3 tunnistatakse kehtetuks;

48) paragrahvi 177 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Eesti Töötukassa keeldub käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud loa andmisest, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) välismaalast arvestatakse sisserände piirarvu täitumise arvutamisel;
- 2) loa taotluse kohta otsuse tegemise päeval on selle aasta sisserände piirarv täitunud;
- 3) järgmise aasta sisserände piirarvu kehtestamiseni on üle kuue kuu.“;

49) paragrahvi 177 täiendatakse lõigetega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

„(6) Eesti Töötukassa esitab Politsei- ja Piirivalveametile päringu peale andmed Eesti Töötukassa loa nõude täitmise kohta.

(7) Politsei- ja Piirivalveamet esitab Eesti Töötukassa päringu peale andmed välismaalase Eestis töötamise kohta, milleks taotletakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud luba.“;

50) paragrahvi 181 lõike 1 punkt 13 tunnistatakse kehtetuks;

51) paragrahvi 181 lõiget 2 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) lühiajaliseks töötamiseks käesoleva seaduse § 176² lõike 1 alusel.“;

52) paragrahvi 181¹ lõike 1 punktis 1 asendatakse sõnad „Eestis registrisse vähemalt viis“ tekstiosaga „Eesti äriregistrisse vähemalt 12“;

53) paragrahvi 181¹ lõike 1 punktis 2 ja lõikes 2 asendatakse sõna „viie“ arvuga „12“;

54) paragrahv 181⁴, § 186 lõige 4 ja § 200⁴ tunnistatakse kehtetuks;

55) paragrahvi 210² lõiget 1 täiendatakse punktidega 4 ja 5 järgmises sõnastuses:

- „4) välismaalane on läbinud kohanemisprogrammi;
- 5) välismaalane oskab eesti keelt vähemalt A2-tasemel.“;

56) seaduse 3. peatüki 1. jao 5. jaotise 2. alljaotist täiendatakse §-ga 212¹ järgmises sõnastuses:

„§ 212¹. Tähtajalise elamisloa taotlemiseks nõutud andmete ja tõendite elektrooniline esitamine

(1) Välismaalane võib esitada tähtajalise elamisloa taotlemiseks nõutud andmed ja tõendid elektroonilise kanali kaudu Politsei- ja Piirivalveametile enne tähtajalise elamisloa taotluse esitamist käesoleva seaduse §-s 213 sätestatud korras.

(2) Tähtajalise elamisloa taotlemiseks nõutud andmeid ja tõendeid ei käsitata tähtajalise elamisloa taotlusena ning välismaalane ei pea neid digiallkirjastama, kui tal ei ole Eesti kehtivat digitaalset dokumenti.

(3) Tähtajalise elamisloa taotlemiseks nõutud andmeid ja tõendeid töödeldakse elamislubade ja töölubade registris kuus kuud nende esitamisest arvates. Tähtajalise elamisloa taotluse

esitamise korral käsitatakse tähtajalise elamisloa taotlemiseks nõutud andmeid ja tõendeid tähtajalise elamisloa taotluse andmetena.“;

57) paragrahvi 213 täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Kui välismaalane on esitanud tähtajalise elamisloa taotlemiseks nõutud andmed ja tõendid elektroonilise kanali kaudu, kinnitab ta nende õigsust tähtajalise elamisloa taotluse allkirjastamisega. Tähtajalise elamisloa taotluse võib allkirjastada selle vastuvõtmiseks pädeva asutuse infotehnoloogilise vahendiga.“;

58) paragrahvi 213 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata, kui tähtajalise elamisloa menetluse algatab Politsei- ja Piirivalveamet käesoleva seaduse § 210³ alusel.“;

59) paragrahvi 219 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 6 erisusena võib vaadata läbi Eesti kinnipidamisasutuses viibiva kinnipeetava, vahistatu või arestialuse tähtajalise elamisloa taotluse, kui teda ei pea ükski riik kehtiva seaduse alusel oma kodanikuks.“;

60) paragrahvi 224 lõiget 1 täiendatakse punktiga 9 järgmises sõnastuses:

„9) Eesti Töötukassa loa taotlemise korra ja tähtaja ning taotluses esitatavate andmete ja taotlusele lisatavate tõendite loetelu.“;

61) paragrahvi 228 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Elamislubade ja töölubade registri pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses või määruses sätestatud ülesande täitmisel elamisloa või tööloa ja selle pikendamise või kehtetuks tunnistamise, tähtajalise elamisloa ja selle pikendamise, pikaajalise elaniku elamisloa ja selle taastamise, elamisloa andmete välisriigi reisidokumenti kandmise, Eestist eemalviibimise registreerimise, Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliikme tähtajalise elamisõiguse ja selle pikendamise ning Euroopa Liidu kodaniku või tema perekonnaliikme alalise elamisõiguse registreerimise ja elamisõiguse kohta ning sellises menetluses antud haldusakti ja sooritatud toimingu kohta ning kohanemisprogrammiga seotud toimingu kohta järgmisi andmeid:

1) välismaalase üldandmed;

2) välismaalase isanimi, sünnikoht, rahvus ning isikut tõendava dokumendi ja riskiprofiili andmed;

3) välismaalase biomeetrilised andmed;

4) välismaalase perekonnaseisuaandmed;

5) välismaalase hariduse ja õppimise andmed;

6) välismaalase töötamise ja ettevõtluse andmed;

7) välismaalase kriminaalkorras karistatuse andmed;

8) välismaalase ajateenistuses, relvajõududes, kaadrisõjaväelasena või luure- või julgeolekuteenistuses teenimise ja töötamise andmed, väljaspool Eestit sõjaväelises operatsioonis osalemise andmed ning riiklikus või mitteriiklikus relvastatud organisatsioonis või üksuses teenimise ja töötamise andmed;

- 9) välismaalase kuritegelikku ühendusse, terroristlikku ühendusse või äärmusrühmitusse kuulumise andmed, konfliktipiirkonnas või äärmusrühmituse kontrolli all oleval alal viibimise andmed, tulirelva või lõhkematerjaliga kokkupuutumise andmed ning inimsusevastase kuriteo või sõjakuriteo toimepanemise andmed;
- 10) elamisloa või elamisõiguse taotlemise alus ja soovitud tähtaeg ning välismaalase elamisloa või elamisõiguse andmed teises riigis;
- 11) välismaalase esindaja esindusõiguse andmed;
- 12) andmed, kas välismaalane on Euroopa Liidu kodaniku perekonnaliige;
- 13) andmed, kas välismaalane on Euroopa Liidu sinise kaardi valdaja abikaasa või registreeritud elukaaslane;
- 14) andmed, kas välismaalane on rahvusvahelise kaitse saaja teises Euroopa Liidu liikmesriigis;
- 15) välismaalase pere- ja leibkonnaliikme ning lähedase sugulase üldandmed, sünnikoht ja perekonnaseisuandmed ning seos välismaalasega;
- 16) välismaalase Eestist eemalviibimise andmed;
- 17) andmed, kas välismaalane on saanud rahvusvahelise abiprogrammi kaudu välisriigis elamispinna või Eestist lahkumiseks toetust;
- 18) andmed, kas taotleja on kantud Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahelise kokkuleppe Vene Föderatsiooni relvajõudude pensionäride sotsiaalsete tagatiste küsimustes Eesti Vabariigi territooriumil artikli 2 punktis 3 märgitud, täpsustatud ja Eesti heakskiidetud nimekirja;
- 19) välismaalase usulise kuuluvuse andmed, kui ta asub tööle vaimuliku, nunna või mungana;
- 20) muu taotlusega seotud oluline teave, mida välismaalane peab oluliseks esitada;
- 21) kutsuja üld- ja riskiprofiili andmed;
- 22) kutsuja perekonnaseisuandmed;
- 23) kutsuja esindaja esindusõiguse ja kontaktisiku andmed;
- 24) kohanemisprogrammi suunamise ja selles osalemise andmed;
- 25) menetlustoimingu andmed ning otsuse ja selle vaidlustamise andmed.“;

62) paragrahvi 228 lõigetes 3¹, 4, 4³ ja 5 asendatakse sõna „andmekogu“ sõnadega „elamislubade ja töölubade register“ vastavas käändes;

63) paragrahvi 228 lõiked 4¹ ja 4² muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Elamislubade ja töölubade registri vastutav töötaja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(4²) Elamislubade ja töölubade registri põhimääruses sätestatakse elamislubade ja töölubade registri pidamise kord, sealhulgas:

- 1) andmeandjad;
- 2) täpne andmekoosseis;
- 3) andmekogudevaheline andmevahetus;
- 4) vastutava töötaja ülesanded;
- 5) volitatud töötaja ja tema ülesanded;
- 6) andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;
- 7) muud korralduslikud küsimused.“;

64) paragrahvi 228 täiendatakse lõikega 4⁴ järgmises sõnastuses:

„(4⁴) Elamislubade ja töölubade registri andmeid säilitatakse alaliselt. Andmetele võib sätestada lühema säilitustähtaja elamislubade ja töölubade registri põhimääruses.“;

65) paragrahvi 284 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „(edaspidi *kutsuja*)“;

66) paragrahvi 291 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti, lõpevad kutsuja kohustused, kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) välismaalasele antakse Eestis viibimiseks uus seaduslik alus;
- 2) välismaalase lühiajaline Eestis töötamine registreeritakse uue tööandja juurde;
- 3) välismaalane lahkub Eestist väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse §-s 17 nimetatud vastuvõtvasse riiki ning on kandnud oma Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kulud.“;

67) paragrahvi 297¹ lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmekogusse kantakse:

- 1) välismaalase üldandmed;
- 2) välismaalase sünnikoht, rahvus ning isikut tõendava dokumendi ja riskiprofiili andmed;
- 3) välismaalase biomeetrilised andmed;
- 4) välismaalase viisa, elamisloa, elamisõiguse või muud staatusega seotud andmed;
- 5) üldandmed ja riskiprofiili andmed kutsuja või muu isiku kohta, kelle juurde välismaalane tuleb, ning tema esindaja esindusõiguse andmed;
- 6) menetlustoimingu andmed ning otsuse ja selle vaidlustamise andmed.“;

68) paragrahvi 309³ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Enne 2025. aasta 1. juunit antud tähtajalise elamisloa töötamiseks pikendamisel kohaldatakse 2025. aasta 1. juunil jõustunud tähtajalise elamisloa töötamiseks andmise tingimusi.“;

69) seadust täiendatakse §-ga 309¹⁸ järgmises sõnastuses:

„§ 309¹⁸. Kohanemisprogrammi läbimise ja vähemalt A2-tasemel eesti keele oskuse nõude kohaldamise erisus

Välismaalasel ei nõuta kohanemisprogrammi läbimist ja vähemalt A2-tasemel eesti keele oskust, kui:

- 1) tal on kehtiv enne 2026. aasta 1. jaanuari antud tähtajaline elamisluba püsivalt Eestisse elama asumiseks ja ta taotleb selle pikendamist;
- 2) ta on esitanud enne 2026. aasta 1. jaanuari tähtajalise elamisloa taotluse püsivalt Eestisse elama asumiseks ja otsus selle kohta tehakse pärast 2025. aasta 31. detsembrit.“.

§ 2. Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse § 5¹ muutmise

Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse §-s 5¹ tehakse järgmised muudatused:

- 1) lõike 1 punktist 3 jäetakse välja sõnad „arv, nende“;
- 2) lõike 1 punktist 4 jäetakse välja sõnad „eeldatav kestvus ning“;
- 3) paragrahvi täiendatakse lõigetega 7 ja 8 järgmises sõnastuses:

„(7) Lähetatud töötaja tööandja ei esita Tööinspeksioonile käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid, kui ta on need esitanud Politsei- ja Piirivalveametile välismaalaste seaduse alusel.

(8) Tööinspeksioonil on õigus saada Politsei- ja Piirivalveametilt lähetatud töötaja kohta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid.“.

§ 3. Euroopa Liidu kodaniku seaduse muutmise

Euroopa Liidu kodaniku seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 23¹ järgmises sõnastuses:

„§ 23¹. Tähtjalise elamisõiguse taotlemiseks nõutud andmete ja tõendite elektrooniline esitamine

(1) Perekonnaliige võib esitada tähtjalise elamisõiguse taotlemiseks nõutud andmed ja tõendid elektroonilise kanali kaudu Politsei- ja Piirivalveametile enne tähtjalise elamisõiguse taotluse esitamist käesoleva seaduse §-s 24 sätestatud korras.

(2) Tähtjalise elamisõiguse taotlemiseks nõutud andmeid ja tõendeid ei käsitata tähtjalise elamisõiguse taotlusena ning perekonnaliige ei pea neid digiallkirjastama, kui tal ei ole Eesti kehtivat digitaalset dokumenti.

(3) Tähtjalise elamisõiguse taotlemiseks nõutud andmeid ja tõendeid töödeldakse elamislubade ja töölubade registris kuus kuud nende esitamisest arvates. Tähtjalise elamisõiguse taotluse esitamise korral käsitatakse tähtjalise elamisõiguse taotlemiseks nõutud andmeid ja tõendeid tähtjalise elamisõiguse taotluse andmetena.“;

2) paragrahvi 23¹ lõike 3 esimesest lausest, § 49¹ lõikest 3 ja § 52 lõikest 2 jäetakse välja sõnad „ja töölubade“;

3) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui perekonnaliige on esitanud tähtjalise elamisõiguse taotlemiseks nõutud andmed ja tõendid elektroonilise kanali kaudu, kinnitab ta nende õigsust tähtjalise elamisõiguse taotluse allkirjastamisega. Tähtjalise elamisõiguse taotluse võib allkirjastada taotluse vastuvõtmiseks pädeva asutuse infotehnoloogilise vahendiga.“.

§ 4. Karistusseadustiku § 260¹ täiendamine

Karusseadustiku § 260¹ lõike 1 sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõna „poolt“ sõnadega „või tema juhatuse liikme või muu esindaja poolt, kellele oli tööandja vastava kohustuse täitmise delegeerinud,“.

§ 5. Maksukorralduse seaduse § 25⁵ muutmise

Maksukorralduse seaduse §-s 25⁵ tehakse järgmised muudatused:

1) sissejuhatavat lauseosa täiendatakse pärast sõnu „sihtasutuste registri“ sõnadega „elamislubade ja töölubade registri, viisaregistri, välismaalase lühiajalise Eestis töötamise registreerimise andmekogu“;

2) sissejuhatavast lauseosast jäetakse välja sõnad „ja töölubade“;

3) paragrahvi täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) välismaalaste seaduse alusel tehtud otsus Eestis viibimise või töötamise õiguse andmise või lõpetamise kohta.“.

§ 6. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. juunil.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 8, 55 ja 69 jõustuvad 2026. aasta 1. jaanuaril.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punkt 1, § 3 punkt 2 ja § 5 punkt 2 jõustuvad 2028. aasta 1. jaanuaril.

(4) Käesoleva seaduse § 1 punktid 43 ja 49 jõustuvad 2029. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus 2024. a nr